

M.A. (SANSKRIT) Semester - 2 (CBCS) Examination

March/April – 2025 (As Per Syllabus Year-2018)

GADYAKAVYA : HARSHACHARITA: UCCHAVASA 5 AND DASAKUMARACHARITA :
UCCHAVASA 8(CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનો અનુવાદ કરો. (૧૪)

Que-1 Translate any two of the Following Passages. (14)

(૧) દ્રષ્ટ્વા ચ પૂર્વનિમિત્તપરમ્પરાવિર્ભાવિતભિત્તિભિદ્યતે હૃદયેન । કુરઙ્ગકસ્તુ કૃતપ્રણામઃ
સમુપસૃજ્ય પ્રથમમાનનલગ્નં વિષાદમુપનિય, પશ્ચાલ્લખમ્ । તંય દેવો હર્ષઃ
સ્વયમવાદાયાવાચયત્ । લેખાથનૈવ ચ સમં ગૃહીત્વાહૃદયેન સંતાપમવગ્રહણરુપૌડભ્યધાત્
કુરઙ્ગક; કિં માન્દ્યં તાતસ્યદ્વિતિ ।

(૨) એકદા તુ વાસતેય્યાસ્તુરીયે યામે પ્રત્યુષસ્યેવ સ્વપ્ને ચટુલજ્વાલાપુજ્જરીકૃતસકલકુકુભા
દુર્નિવારણે દબહુતભુજા હૃદયમાનં કેસરિણભદ્રાક્ષીત્ । તસ્મિન્નેવ દવિદહને સમુત્સજ્ય
શાવકાનુલુત્ય ચાત્માનં પાતયન્તીસિંહીમપશ્યત્ । આસીચાસ્ય ચેતસિ- 'લોકે હિ લાહેભ્યઃ
કઠિનતરાઃ ખલુ સ્નેહમયા બન્ધનપાશાઃ યદાકૃષ્ટાસ્તિર્યડચ્ચેવ માચરન્તિ ઇતિ ।

(૩) ઉત્પિતેન ચ રાજા ક્ષાલિતાક્ષાલિતે ભુષે ભુષ્ટિર્મધભુષ્ટિં વાડન્યન્તરી કૃત્ય-
કૃત્સનમાયવ્યયજાતમહન્ઃ પ્રથમેડષ્ટમે ભાગે શ્રોતવ્યમ્ । શૃણ્વત્ એવાસ્યદ્વિગુણમપહરન્તિ
તડઘ્યક્ષઘૂર્તાઃ । ચત્વારિંશતં ચાણક્યાપદિષ્ટાના હરણોપાયાન્સંહસ્રઘાદઙ્ગુત્મબુધ્ધયૈવ ત
વિકલ્પયિતારઃ । દ્વિતીયેડન્યાન્યં વિવદમાનાનાં પ્રજાનાભાક્રોશાહૃદયમાનકર્ણ કષ્ટં જીવતિ ।

(૪) એવંગતે મન્ત્રિણિ રાજાનિ ચ કામકૃતે ચન્દ્રપાલિતો નામાશ્મકેન્દ્રામાત્યસ્યેન્દ્રપાલિતસ્ય
સૂનુરસદ્રવૃતઃ પિતૃનિર્વાસિતો નામ ભૂત્વા બ્રહ્મિશ્રારણગતૈર્બહવીભીરનલ્પ કૌશલાભિઃ
શિલ્પકારિણીભિરનેકચ્છન્નકિ- ક્લરૈશ્ચ ગૂઢપુરુષૈઃપરિવૃતોડભ્યેત્ય વિવિધાભિઃ
ક્રીડાભિર્વિહારભદ્રમાત્મસાદકરોત્ અમુના ચૈવ સંક્રમેણ રાજન્યા સપદમલભત્ ।

પ્રશ્ન-૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો. (૧૪)

Que- 2 Explain with reference to the context to the context any two of the following. (14)

- (૧) પૃષદાજ્યં સદધ્યાજ્યે ઇતિ કોશઃ ।
- (૨) પ્રજા ભિસ્તુ બન્ધુમતો રાજાનઃ ન જ્ઞાતિભિઃ ।
- (૩) નનુ ચતસ્રો રાજવિદ્યાઃ, ત્રયીવાર્તાડન્વીક્ષિકી દળડનીતિરિતિ ।
- (૪) અવિશ્વાસ્યતા હિ જન્મભૂમિરલક્ષન્યાઃ ।

પ્રશ્ન-૩ આખ્યાયિકાના લક્ષણો આપી હર્ષચરિતનું આખ્યાયિકા તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. (૧૪)

Que-3 Evaluate હર્ષચરિત as an આખ્યાયિકા after Explain of its characteristics. (14)

અથવા / OR

પ્રશ્ન-૩ હર્ષચરિતના આધારે બાણની ગદ્યશૈલીનો વિસ્તૃત પરિચય આપો.

Que-3 Describe in Detail the prose style of બાણભટ્ટ on the basic of હર્ષચરિત.

પ્રશ્ન-૪ દશકુમાર ચરિતમાં પ્રતિબિંબિત સામાજિક સ્થિતિનું આવેખન કરો. (૧૪)

Que-4 Describe the social condition reflected in દશકુમાર ચરિતમ્. (14)

અથવા / OR

પ્રશ્ન-૪ દશકુમારચરિતનાં આઠમાં ઉચ્છ્વાસનું રસદર્શન કરો.

Que-4 Appreciate the Eight ઉચ્છ્વાસ of દશકુમાર ચરિતમ્.

પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)

Que-5 Write short note on any two of the following. (14)

(૧) હર્ષચરિતમ્ શીર્ષકમ્ ।

(૨) પ્રભાકરવર્ધનસ્ય મૃત્યુપ્રસન્નઃ ।

(૩) ત્રયો દણ્ડિપ્રબન્ધાઃ ।

(૪) વિહારભદ્રસ્ય પાત્રમ્ ।
